

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
Félévre ... 4 kor.
Egész évre ... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

IX., Ferencz-körút
31. szám, I. em.Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti heggyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszók-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaúj helyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujv. déki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47.020. számú rendeletével ajánlja e lapot
Magyarország összes tanintézetének.

A nemzet hadereje és a testi nevelés.

Ma már a harc nem a pártok küzdelméről, s a harcosok különös testi erejéről, hanem főleg a több és a lehetőleg jobb fegyverekről dől el. — A harcosok száma és a fegyvernemek jósága mellett ma másodrendű kérdés a katonák testi ereje. — Míg a népek hőskorában egy vitéz katona csapatokat vert le erejével: ma egy gyenge ifjú kitűnő fegyverével óriásokat verhet le.

És mindemellett a kormányok és népek legfőbb törekvése még ma is a katonaság testi erejének és ügyességének nevelése. E látészólagos ellentétnek alapja az emberi nemnek a civilizációval lépést tartó gyengülése.

Minden lépés, mely a kényelmesebb élethez visz, munkától ment fel s erőnköt gyengíti. Amíg minden munkát testünk nyers erejével végeztünk, e munka edzetté, izmosá tett; s hogy a gépek a természeti erővel helyettünk dolgoznak, erőnk a nyugalomban elvész. — A legerősebb emberek bizonyos akkor éltek, mikor a követ emelő-rúd nélkül kellett tova gördíteni, s a vadat a kar pusztá erejével kellett levágni. S a leggyengébbek bizonyos abban a korban éltek, melyben a gépek felmentvén e megélhetési munkától, ezt másféle munkával nem pótolják.

Hozzájárul ez általános gyengülés mellé még az ifjúság ereje csökkentéséhez korunk laza erkölce, a romlott családi élet ezer fer-

desége. — Mindez annyira satnyává teszi a különben ép és erős testtel született gyermekeket, hogy mire az állam testi vizsgálata alá kerülnek, igen sokan már a mai könnyű fegyverforgatásra sem alkalmasak.

E bajon pedig azáltal már késő segíteni, hogy a besorozott katonát kezdjük erősíteni, mert így csak a már beváltakat képezzük úgy ahogyan, és a harcra nem teszünk többet alkalmassá. — Az igazi katonanevelő intézetek, melyekben a nemzet hadereje rejlik, csak a testgyakorló helyek lehetnek. — A gyermekek testi nevelése nemcsak nemes, emberi kötelességünk, de erre utal a nemzet biztonsága is. A görögök magas műveltsége és hatalmas hadereje egyaránt tápot nyert a testi nevelésben.

A görögöknél ép úgy szükség volt az ifjak mesterséges testi nevelésére, mint az új-korban, mert náluk a testi munkától felmentő gépeket a rabszolgák képezték.

Görögország csak addig maradt nagy, míg a testgyakorlatokkal edzetté tette ifjait, míg az élvezetes munkával éperőssé vált hadsereg volt bátyája.

Sokkal közelebb fekvő s meggyőzőbb példa a testgyakorlatok harcra képesítő hatására a két német-francia háború. Németország legnagyobb és legdicsőbb háborúi a német torna fejlődésekor s virágzásában vívottak. A nagy Napoleont a német tornászok által vezényelt csapatok verték meg, s Párizst ismét

a tornában erősödött hadsereg övezte körül. A japánok győzelme is nagy részben a fáradtságot jól bíró, edzett katonaságban keresendő.

Hanem legvilágosabban belátjuk, hogy a katonaság kiképzését mennyire elősegíti rendszeres testgyakorlatok űzése, ha keressük, hogy mily tulajdonok kívánatosak a mai katonában és mennyiben fejleszti ezeket elő egyik vagy másik testgyakorlat.

Az első dolog, hogy a lovas lovagolni, a gyalogos gyalogolni tudjon a lehető kitarással. Mindkét ügyességet és a rá szükséges erőt a nekik megfelelő gyakorlatok fejlesztik. Különösen a járás és futás, a kitarító gyaloglások veszik leginkább igénybe a katonák erejét s ki csak annyit jár és fut katonasága előtt, mennyire kényelmes körülményei készítetik, bizony kidül már az első nagyobb hadgyakorlaton.

A különös katonai gyakorlatok, a legnagyobb feladatok könnyű elviseléséhez legelső a minden ízében ép és erős test, a fáradtságok türéséhez szokott kitarító szervezet és az erős akarat. Mindezt a legkönnyebben, élvezettel megszerezük a tornászás, futás, gyaloglás, ökölvívás stb. szórakoztató gyakorlatokkal. Ugy annyira megkönnyítik e különmű testgyakorlatok a katonák kiképzését, hogy az államoknak a hadsereg erejét már a gyermekkortól kellene nevelni. — A katonai fegyelmet, leleményességet, bátorságot, lélekjelenlétet, baráti önfeláldozást a helyes testi neveléssel a még gyermekifjába öntve, bennük a nemzet derék katonát és ép erős embert nyer.

De, hogy a helyes testi nevelés a nemzet haderejét számbavehetőleg nevelhesse, általánossá kell válnia, nemcsak az iskolában, de az egész társadalomban. — Ezt elősegíteni tehát minden állampolgár első kötelessége.

A testedzés az iskolában.

Berlin, január 24.

(Válasz Bernáth Béla képviselő úrnak.)

A kultuszvita alkalmával Bernáth Béla képviselő ur jénak látta tiltakozó szavát az újabb keletű testnevelés ellen felemelni, — főleg az athletikának az iskolában gyakorlását ítélte el, s a német tornarendszer bevitelét ajánlotta.

Engedtessek meg nekem, hogy a tisztelt képviselő ur ebbeli jóindulatu törekvését némileg megakadályozandó, néhány sorban, épen a német tornarend-

szert véve alapul, ezen fontos kulturális kérdéshez hozzászóljak.

A testnevelés ma két főirányzatot különböztet meg, s ezeket azon két nemzetről, hol ez leginkább virágzik, angol és német rendszernek nevezték el.

Az angol rendszer a testedzéshez a szabad, egészséges vetélkedést vette alapul s ezzel a morális fejlődésnek helyes irányba terelését reméli elérni. A germán sportrendszer, melynek legtipikusabb árnyalata az 1840-es években kezdődött Jahn-féle tornászat, a csoport-gyakorlatok fejlesztésére alapítja az egyének testgyakorlatát s főleg a „drill“-ben, a lélekölő dresszurában vélte a helyes utat megtalálni. Az a kérdés már most, melyik irány üdvösebb az egyénre nézve és a magyar faj vérmérsékletének melyik rendszer felel meg inkább.

Mielőtt e kérdésre válaszolnék, ismertetnem kell az angol és a német sportrendszer mai állapotát és jövőjét.

A német dr. Jahn-féle tornarendszer az elmúlt 50 év alatt körülbelül 100 ezer követőre talált, kik kitűnően szervezve, Gau-okra osztva, a nagy német „Turnerschaft“-ot alkotják, melynek székhelye ma Leipzigben van. — A „Gau“-ok újra kerületekre oszlanak, melynek tagjai az egyletek, az egyletekben három részt különböztetnek meg, u. m.: Lehrling-, Junioren- és Senioren-Abtheilungot. — A Lehrlingek az iskolák szolgáltatta kontingenst veszik fel, a juniorok a működő, a seniorok a már pihenő tagok osztályai. A Turnerschaft szabályzata konzervatív és abszolutisztikus (pl. a nők tornaegyletei csak kötelezettséggel bírnak, de jogaik nincsenek s így tanácskozása és választási jogot nem kaptak). A Turnerschaft csak hétpróbás loyális tagokat vesz fel; szervezett munkás soha sem fogja a négy F. betűs jelvényt viselhetni.

Ezért a Turnerschaft melegágya a feltétlen royalizmusnak. A Turnerschaft tagjától elvárják: mindig a kormányt támogató párttal tart; hogy a közrend és a felsőbbség iránt feltétlen tisztelettel viselkedik. szóval derék „Spiessbürger“. Az egyletek a tornászatot zárt tornatermekben gyakorolják s egy tornaiünnepélynek legfőbb mutatványa, ha mentől több ember, az u. n. tömeg, egy jelszóra órapontossággal végzi el, pl. a „csipőhajlás balrát“-t és „térdlengés előre“-t. A sertornászt szintén sikerült egy schematiztikus formába gyurniok Mesés szabályossággal végzi el 50 ember ugyanazon gyakorlatot a lovon; a lengetési ütem bámulatosan egyforma és stupid.

Ezen gyakorlatok helytelen voltát maguk a németek ismerték fel először. A Turnerschaft fejlődése megállt és az angol sportrendszer mindinkább hódít Németországban. Amilyen konzervatív a nevelési rendszer, ép oly csökönyös konzervativizmussal ragaszkodnak a Turnerschafti pozíciójukhoz. Nem látogattak meg pl. az olimpiai versenyeket, mert az inter-

nacionalizmuson alapszik; nem vettek az itteni vendégekben járt svéd, dán és norvég tornászokról tudomást, mert „Deutschland, Deutschland über Alles.“ Minden szabad levegőn gyakorolt sportot elítélnék és üldöznek.

A szervezettől diszidált. Fritz Hoffmann által vezetett, de a germán rendszerben nevelt tornászok Athénben csufos vereséget szenvedtek, a szabad egyéni fejlesztés alapján álló svéd és dán tornászoktól. Ennek következménye, hogy a német közvélemény mindinkább a svéd rendszer behozatalát követeli, az egyetemi tornaegyletek lassankint az evezést, footballt és athletikát forcírozzák torna helyett, sőt Ausztriában az iskolai torna helyett teljesen a szabadtéri játékokat és evezést vezetik be.

A német rendszerrel ellentétben áll az évszázados angol testnevelés, mely szabad egyletekben fejlődött, kik szövetségekben, pl. a Turning Association, vagy pl. az A. A. C. (Amateur Athletic Association) formájában egyesülnek. Már Shakespeare megemlékezik, Lear királyban a „football pyear“-ekről. Az angolok a szabad levegőn együttes és egyéni traininggel mesés szívósságot érnek el, az angol futók, ugrók, tennisezők, korcsolyázók stb. átlaga toronymagassággal kiválik a többi nemzetek ifjúsága felett; maga az angol-szász faj az évszázados gyakorlat által csodálatos edzettségre tett szert. A barátságos egyéni vetélkedés a személyes ambíciót, a természetes szabadságszeretetet fejleszti, s a hazaszeretet és a nemzeti büszkeség legjobb eszköze egy olyan ambíciónak a felkeltésére, mely abban áll, hogy például az angol ifju legnagyobb ideáljaként az angolországi reprezentatív football-csapatban való közreműködést tartja.

Ha a rendszereknek az egyénre ható előnyeit vizsgáljuk, úgy kulturális, mint egészségügyi oldaláról az angolokat kell előnyben részesítenünk. Az egészségügyi követelményeknek is az angol sport jobban megfelel, mint a német, mely az izmokat fejleszti a szív rovására. Egészséges szív és tüdő, ez a fontos. Az olympiai versenyeken dr. Smith, a híres specialista vizsgálatai frappáns módon bizonyították be, hogy az angol és amerikai résztvevők mennyire felette álltak a többi nemzetbelieknek. Szabad, öntudatos mozgás szabad levegőn! Ez a modern hygienia jel-szava.

Mit ér az, ha hatvan gyermek egyszerre végzi a dohos tornateremben a „terpeszállást“?

Az a bizonyos láb-, nyak- és mit tudom én milyen tag törési rém, már elvesztette félelmes hatását. A statisztika, a németek e kiváló tudománya, bebizonyította, hogy többen potyogtak le a póznákról és a nyújtóról, mint ahányan a futóversenyeken a lábukat eltörték.

Ha azt vizsgáljuk, melyik rendszer nyert nagyobb elterjedést, élénk illusztráló választ kapunk.

Az angol rendszert ma a következő nemzetek

művelik; franciák, amerikaiak, magyarok, osztrákok, görögök, hollandok, azonkívül egész Ausztrália és Afrika civilizált részei.

A német rendszert Svájc és Olaszország fogadta el; mindkét országban azonban mindinkább tért hódít az angol sport.

Es ily eredmények és tapasztalatok után akad magyar képviselő, aki éppen a kiveszőben levő német rendszert állítja utánzásra méltó példaképen a kultusz-miniszter elé.

(P. K.)

A soproni torna- és tűzoltóegyesület 40 éves történetéből.

Abban az időben, midőn a tiz évi gyászos önkényuralom után egy pillanatra lélegzethez jutott nemzetünk ismét a provizorium abszolutizmusa nehezedett, 1863 tavaszán Sopronban néhány lelkes férfiú, Ihász Rudolf országgyűl. képviselő, Finck János jegyző, Gallus Sándor ügyvéd, Hirnschrodt Károly rézműves, Dr. Kánia József ügyvéd, Klauzer Károly tanácsos, Kugler György aranyműves, Lähne Frigyes magán-intéztulajdonos, Pfendesack M. Lajos kereskedő, Proszwimmer Lajos tanácsos, Rösch Frigyes ev. polg. isk. tanár, Storno Ferencz festőművész, Schuster Károly üveges, Seltenhofer Frigyes fecskendőgyáros, Spiess Antal tanácsos egyesültek, hogy egy tornaegyletet alapítsanak. Mintha csak Jahn szelleme ihlette volna meg őket, akit szintén hazájának, nemzetének elnyomatása avatott a tornászat apostolává. Felhívásuk, melyet Sopron város közönségéhez intéztek, visszhangra talált úgy, hogy egy 150 tagból álló közgyűlés küldte ki Ihász Rudolf elnöklete alatt a bizottságot, melynek feladata lett az eszme gyakorlati megvalósítása. A csakhamar elkészített alapszabályok szerint a 36 taggal pályáján meginduló egyesület azt tűzte ki célul, hogy „a rendes testgyakorlatokat életbe hozza, serkentse, ahhoz alkalmas oktatást nyújtson; egyuttal a tűzoltáshoz a helybeli hatóság vezénylete alatt tettelegesen és szervezett segéllyel közreműköd-jék“. Az alapító tagok 225 frtnyi befizetését és az előrefizetendő havi 30 krnyi tagsági díjakat a torna-helyiség berendezésére szánták. A tornagyakorlatokat még 1863. májusában megkezdették Rösch Frigyes vezetése alatt a „Magyar Király szálloda“ kertjében, melynek egy részét a tulajdonosok Stadler Lajos és Leinner Károly vendéglős ingyen bocsátották tornaterül az egylet rendelkezésére. A június 29-én és 30-án tartott dalosünnepély alkalmával már nyilvánosan is szerepeltek a tornászok, sőt egy tornászkirándulást is szerveztek Thernbergbe s résztvettek egy tornaünnepélyen Penzingben. Azonban a m. kir. helytartótanács 1864. februárjában megtagadta az alapszabályok megerősítését, s az egyesületi jogot nem

adta meg azzal a megokolással, „hogy testgyakorlatok megtartásához nem kívántatik meg az egyesületi jog, jól szervezett tűzoltóság felállítására pedig a városi hatóság köteles.” Erre az ideiglenes bizottság feloszlott, megbízván Schuster Károly pénztárost a pénztár további kezelésével, Rösch Frigyes pedig azzal, hogy hatósági jóváhagyás mellett a saját nevében és saját felelősségére végezze tovább is a növendékek tornaoktatását. E férfiú lankadatlan buzgalmának, csüggedést nem ismerő fáradthatatlan kitartásának tulajdonítható, hogy az eszme el nem aludt, hogy a tornagyakorlatok a számban megfogyott résztvevőkkel és növendékekkel tovább folytak majd a zeneegyesület termében, majd ismét az említett kertben, majd az evangélikus templom tornyának építésénél felállított sátorban (Bauhütte). E sátor szolgált ezután ideiglenes tornatermül s mind jobban élénkült benne az élet, midőn 1865-ben az evang. liceum ifjúsága is nagyobb és nagyobb számmal kezdett a tornagyakorlatokon megjelenni. Már ekkor, ebben az ideiglenes állapotban is szolgálta tehát az egyesület az iskolai testgyakorlás ügyét és ez, az iskolába bevinni, a tanulók számára lehetővé tenni a rendszeres testgyakorlást — lett az egyesületnek csakhamar valóságos missziója. Mivel a politikai viszonyok is kedvezőbbé váltak s minden arra vallott, hogy a provizorium napjai megvannak számlálva, a helytartótanács határozata folytán a múlt évben feloszlott bizottság összeült, hogy folytassa működését. Az alapszabályokat átvizsgálván, újra felterjesztette s most több szerencsével, mert 1866. április 26-án 28.057. sz. alatt kelt határozatával a magyar királyi helytartótanács azokat helybenhagyta. Siker koronázta tehát az alapítók kitartó fáradozását; az eddigi bizonytalan, ideiglenes állapot megszűnt, felválthatta azt a biztos alapokon nyugvó szervezkedés, az igazi egyesületi élet. Ezt ünnepelte meg az egyesület 1866. június 18-án nagy ünnepéellyel, disztornával és este táncmulatsággal Sopron társadalmának s idegen vendégeknek élénk részvételével. Ez alkalommal június 17-én és 18-án tartotta első próbáját az ugyanez időben szervezett tűzoltó mászóraj is Rösch Frigyes vezetése alatt úgy, hogy e napot méltán tarthatjuk az egész egyesület születése ünnepének.

A most már 99 tagból álló egyesület július 15-én és 18-án szervezkedett, megalkotván az alapszabályok értelmében a választmányt, a tornabizottságot és a tűzoltóbizottságot, melyek azután külön-külön intézték a saját hatáskörükbe tartozó ügyeket s ezekről a választmánynak évnegyedenként jelentést tettek. Az életerős egységes törzs így két ágat hajtva fejlődött és növekedett, hogy mindegyik ága megteremje hasznos gyümölcsét a haza és a társadalom javára. — Folyt tehát a munka serényen, lankadatlanul. Augusztus 19-én és 20-án Lévára és Kőszegre, szeptember 8-án a Rozáliakápolnához és Savanyukutra, október

7-én Brennbergbe rendeztek tornász-kirándulást, mely alkalommal künn a réten versenytornát rögtönöztek sík- és gátfutással, magas- és távolugrással s birkózással. A győztesek: a futásban Schmidt Károly theol. hallgató, a magas- és távolugrásban Pieler Mátyás, a birkózásban Scholz Vilmos jutalmul nemzeti színű szalaggal díszített cserkoszorút kaptak.

Október 9-én megkezdhetette az egyesület az ez ideig alkalmas helyiség hiányában szünetelt téli tornászást is egy e célra bérelt teremben a sétatérén levő új Lenk-féle házban, hol 1866 december 16-án az első karácsonyünnepélyt is megtartották zene- s énekelőadásokkal, tornamutatványokkal s a verseny- és kirándulási pénztár javára tombolával. — Ez ünnepély megtartását azóta egyetlen egyszer sem mulasztotta el az egyesület s az mind kedvesebbé és népszerűbbé lett a város közönsége előtt, nagyban emelvé magának az egyesületnek népszerűségét is. Együttal alkalmat adott ez ünnepély arra, hogy a tornászok egy-egy csapata, kiválóbbjai legalább évenként egyszer a nagyközönség előtt is bemutathassák ügyességüket.

Az ideiglenesen bérelt helyiség azonban az erősen fejlődő egyesületnek igényeit ki nem elégíthette s csakhamar életkérdéssé lett reá nézve egy állandó tornacsarnok építésének kérdése, hogy a testgyakorlás ügye czélszerűen berendezett biztos otthont leljen, s a tornászok nyáron ne legyenek kitéve az időjárás szeszélyeinek. — Az 1867. évi február 9-én a szín házban tartott nagy tornász- és tűzoltó-bál tiszta jóvedelmét már egy új tornacsarnok belső berendezésére szánják, márczius 31-én pedig az évi közgyűlésen Rösch Frigyes, az egyesületnek eddig is mozgató lelke, kifejezést adva a régen érzett óhajtnak, azt indítványozta: építtessen az egyesület a Papréten állandó tornacsarnokot Mechle építésznek bemutatott terve szerint 25 frtos építési kölcsön-kötvények kibocsátása útján. Miután a közgyűlés az indítványt elfogadta, a kérdés gyorsan haladt előre a megoldás útján. A város képviselőtestülete átengedett a Papréten körülbelül 1000 □-öl területet a tornacsarnok és tornatér számára évi 1 ezüstforint örökbérért mindaddig, míg e terület testgyakorlás céljaira használtatik; a nemes ügyért lelkesülni tudó polgárság pedig rövid idő alatt aláírta a részvényeket, úgy hogy a zárt ajánlatok szerint mutatkozó 9769 frt 54 kr. építési tőke legnagyobb része már május végéig fedezve lévén, május 27-én hozzáfoghattak az építéshez. 1867. június 23-án vasárnapi napon történt az alapkövetétel nagy ünnepélyességgel, mely alkalommal Poszvék Gusztáv, a tornabizottság elnöke, ünnepi beszédében az építendő tornacsarnokot mint a visszanyert szabadságban emlékjelét üdvözölte s mint a nemes közszellem színbolumát intőjelül állítá az egyet tagjai s a közönség elé, intőjelül annak, hogy az egyesnek magát, saját érdekeit mindig a közjónak kell alárendelnie. — Kiegészíté e lélekemelő

ünnepélyt a kivilágított tornatéren tartott estélyi táncmulatság s másnap június 24-én az evangélikus liceum ifjúságának díszturnája nagy közönség jelenlétében.

(folytatjuk.)

Iskolák — főiskolák.

A Műegyetem sportprogramja. A Műegyetemi A. és F. C. vezetősége kidolgozta a klub tavaszi programját, mely méltó a klub tizedik évéhez, mit számos jubileumi versennyel fog megünnepelni a technikus ifjúság. A versenyek sorát március 23., 24. és 25-én a második József nádor-emlékvívőverseny nyitja meg, melyen egyuttal első ízben kerül kiírásra „Magyarország főiskolai kardvívó-bajnoksága az 1906—1907. évre” is. Ez a verseny, mely, mint a műegyetem alapítójának, a nagy Palatinus emlékezetét szolgálja, József királyi herceg fővédnöksége alatt folyik le. Ugyanezzel a versennyel kapcsolatban rendezi meg a M. A. F. C. a második országos kardvívó előny (handicap)-versenyét is. Ebben az időben lesz még (március 24—25-én) a klub helyiségeiben és rendezésében a főiskolai sportszövetség alakuló közgyűlése is. Április 11-én nagy műegyetemi atlétikai viadalt rendez a M. A. F. C., a melynek keretében esetleg néhány nyílt junior- és handicap-szám is lesz. Áprilisban rendezi még Magyarország bajnoki pingpong-versenyét is és erre a hónapra tervezi díszturnáját és főiskolai bajnoki tornaversenyét is. A hagyományos május 1-én fényes társadalmi és sportkeretben tartja meg a M. A. F. C. nemzetközi főiskolai atlétikai viadalát, melyen több magyar főiskolai bajnokság is kiírásra kerül. Ugyanekkor lesz a Műegyetem — Kassai Jogakadémia és a Műegyetem — Tudományegyetem football-mérkőzés is. A nagy vakáció előtt még egy főiskolai uszóverseny gyűjti össze a főiskolai sportembereket. A nagy vakációban sem pihen a klub. Augusztus 19—20-án visszaadja Kassán a Kassai Jogász S. E. látogatását, míg itthon erős tennis-tréning lesz, mert az új iskolai évet a klub országos lawn-tennis-versenye nyitja meg szeptember 10—17-ike között, mikor Magyarország főiskolai lawn-tennis bajnoksága dől el. Ha a Kolozsvári E. A. B.-al sikerre vezetnek a most megindult tárgyalások, akkor az őszi szezon egyik főérdekeségét a Műegyetem — Kolozsvári Tudományegyetem viadalk fogják képezni.

Ifjúsági kerületi tornaversenyek. Az ország középiskoláinak tanulóifjúságával, Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter rendeletére, május 26-án rendezik a kerületi tornaversenyeket, még pedig: Székesfehérváron, Eperjesen, Temesváron és Egerben. A versenyek általános programja a következő: Felvonulás, ének, szabadgyakorlatok, mintacsapatok

tornászása, egyéni versenyek, rudmászás, távolugrás, magasugrás, súly-távoldobás, játékok, oszlopokban sorakozás, ének, elvonulás.

Főiskolai Sportszövetség. Az ideai sportidény eleje óta új alakulás eszméje foglalkoztatja az ország főiskoláinak sportúzó ifjúságát. A Kolozsvári E. A. C. ideai alakuló közgyűlésén egy főiskolai sportszövetség alakításának eszméjét vetették fel, helyesebben: ennek az eszmének újból való elővételét. Az eszmével már 1901-ben foglalkozott a diákkongresszus; létre csak azért nem jött, mert a két vezéregylet, a Műegyetemi A. és F. C. és a B. E. A. C. nem tudott megegyezni. A debreczeni diákkongresszus napirendjén az idő rövidsége és a hosszúra nyúlt alapszabály-vita miatt erre nem került sor.

A K. E. A. C. azonban megkezdte az előkészítést. Január 24-ére országos gyűlést hívott össze, a mely azonban Kolozsvár kedvezőtlen földrajzi fekvése és a szétküldött alapszabálytervezet meg nem felelő volta miatt elmaradt. A K. E. A. C. ekkor a Műegyetemi A. és T. C.-ot kérte fel a szervezés munkájára. Ennek főtákará, Moór Jenő, nagy lelkesedéssel látott a szervezéshez. Mindenekelőtt biztosította az összes főiskolák elvi hozzájárulását az eszméhez. Aztán kidolgozott egy alapszabálytervezetet, mely egy-két formai módosítás után kétségtelenül elfogadtatik.

E tervezet szerint a Főiskolai Sport-Szövetség célja:

a) hogy a testnevelő gyakorlatok és sportok összes ágait terjessze, ápolja és fejlessze az összes főiskolákon, hogy az ifjúság nagy egészét megnyerje a testi kultúra nagy eszméinek;

b) hogy szervezze a főiskolai sportolókat közvetlen a főiskolai sportegyesületekben és ezek közvetítésével a Főiskola Sport-Szövetségben;

c) hogy azokon a főiskolákon, a hol még nincs, új főiskolai sportegyesületeket alapítson s a meglévőket erkölcsi és anyagi támogatásban részesítse;

d) hogy főiskolai bajnoki versenyeket rendezzen vagy rendeztesen az embersportok minden ágában;

e) hogy országos felügyeletet gyakoroljon a főiskolai sportmozgalmak fölött s azokat a magyar nemzeti testikultúra szellemében irányítsa;

f) hogy képviselje a főiskolai sportok és sportegyesületek érdekeit úgy a hatóságokkal, mint nyilvános sportegyletekkel és szövetségekkel szemben;

g) hogy a magyar főiskolai sportokat a külfölddel szemben képviselje s érdekeit előmozdítsa;

h) hogy a főiskolai egyletek között felmerült vitás sportkérdéseket eldöntse;

i) hogy a sportirodalmat, különösen pedig annak a főiskolai részét támogassa.

A F. S. Sz. nem is akar ellenszövetsége lenni valamely nyilvános szövetségnek, sőt azoknak elő

készítője. Bizonyosága ennek az alapszabálytervezet 5. és 6. §-a, a melyek szerint:

A Főiskolai Sport-Szövetség versenyszabályokat külön nem alkot, hanem a magyar sportélet szükséges egységessége érdekében minden sportágban elismeri az arra a sportágra létező külön sportszövetség versenyszabályait. Az elismert szabályok szigorú és sportszerű betartása felett pontos felügyeletet gyakorol. A főiskolai versenyek rendszabályait azonban a Főiskolai Sport-Szövetség önállóan alkotja meg.

A többi szövetséghez való viszonyt a 6. §. így szabályozza:

A főiskolai sportoknak az országos sportéletbe való megfelelő szerves beillesztése céljából a Főiskolai Sport-Szövetség az 5. §-ban foglaltak alapján szerződéses megállapodásra lép a vele kölcsönösségi viszonyban álló nyilvános sportszövetségekkel.

Legfontosabb tevékenysége a Főiskolai Sport-Szövetségnek a bajnoki versenyek rendezése lesz, mely a szövetség kizárólagos jogát képezi; a rendezéssel azonban megbizhatja a szövetséghez tartozó főiskolai egyesületeket is. E tekintetben a szövetség mindig figyelemmel lesz azoknak a főiskolai egyleteknek szerzett jogaira, a melyek a szövetség megalakulása előtt már sikerrel rendeztek országos főiskola bajnokságokat.

A F. S. Sz. alakuló közgyűlése — mint érte sülünk — márczius 24—26-én lesz Budapesten, a M. A. F. C. Rákóczi-uti helyiségeiben.

Labdarugás.

Nemzetközi mérkőzés. Ferencvárosi Torna Club — I. Vienna Football Club 1 : 1.

Nagy érdeklődés kísérte az első nemzetközi mérkőzést s a hideg idő dacára, óriási közönség gyűlt össze a millenáris versenypályán.

A Ferencvárosiak csapata nincs trainingben és nagyon meglátszott rajta, hogy ez az első mérkőzése. Csak 45 percig bírta az iramot, mely után egy unalmas játék állott be. A bécsiek gyengébben játszottak, mint a magyar csapat, de fairén. Támadásuk gyenge, a védelmük elsőrangú volt.

A mérkőzést Hajós Alfréd bíraskodása mellett a következő két csapat játszotta.

I. V. F. C.:

		Pekarna		
	Eipel		Albert	
	Lintsch	Preis	Singer	
Weil	Singer	Wiesner	Kellner	Kugenheim
F. T. C.:				
Braun	Schön	Korody	Schlosser	Weisz
	Pákay	Brody	Gorszky	
	Rumbold		Weinber	
		Dobronyi		

A 32-ik percben a bécsi kapus kirohan a kapuból, mialatt a védtelen kapura repülő labda a hálóban akad meg. Félidő 1 : 0 a magyarok javára.

A hátralevő időben a bécsiek uralják a helyzetet, de csak egy goalt érnek el a 24. percben.

Labdarugó mérkőzések eredményei:

Magyar Testgyakorlók Köre — Fővárosi Torna Club, bajnoki mérkőzés 9 : 0.

Magyar Athletikai Club — Budapesti Athletikai Club, bajnoki mérkőzés 8 : 0.

Typographia Football Club — Ujpesti Torna Club, bajnoki mérkőzés 3 : 1.

Nemzeti Sport Club — Műegyetemi Athletikai és Football Club, barátságos mérkőzés 4 : 2.

Budapesti Torna Club — 33-as Football Club, barátságos mérkőzés 8 : 0, félbeszakítva.

Ferencvárosi Torna Club II — Budapesti Torna Club II, barátságos mérkőzés 2 : 0.

Torna, atletika, vívás.

Disztornázás Kassán. A Kassai Jogász Sport-Egylet márczius 23-án, este fél 8 órakor a kassai nemzeti színházban fennállásának harmadik évfordulója alkalmából disztornát rendez, a melynek keretében kiírásra kerül Kassa szab. kir. város nyújtó- és korlát-bajnoksága. A két bajnokság két külön versenyszám és részt vehet minden hazai sportegylet amatőr gentleman tagja. A győztes bajnoki címet, tiszteletdíjat és bajnoki szalagon ezüstérmet, a második ezüst és a harmadik kis ezüst és a negyedik bronz-érmet nyer. A versenyzők-egy-egy szabadon választott erő- és ügyességi gyakorlatot tartoznak bemutatni. Nevezések márczius 20-ig Urbán Pál címére (Kassa, Szepsi-ut 5) küldendők.

Szerkesztőváltás. A Nemzeti Sport felelős szerkesztője Nagy Béla dr., a lap kötelékéből kivált, a lap új szerkesztője Friedrich Nándor, a M. A. C. volt sporttelep igazgatója.

Az országos jurista vívóünnep. A jurista vívóverseny rendezőbizottságához legutóbb kérelem érkezett, melyben az államtudori oklevéllel, továbbá az államtudományi és jogtudományi államvizsgával bíró, de tulajdonképpen joggyakorlaton nem levő végzett jogászok kérték a rendezőstől a versenyen való részvétel engedélyezését. A rendezőbizottság teljesíthetőnek vélte a kérelmet és azonnal bejelentette a Magyar Athletikai Szövetség vívószakosztályának, hogy a tanulmányukat már befejezett jogászok kérelmét pártolja. A gazdag díjazású verseny márczius 23. és 24-én tartatik meg. Nevezések Földváry György dr. címére (Fővámter 3.) küldendők. A viadal után tartandó akadémiát a rendezőség oly módon óhajtja rendezni, hogy a vívósport művészeinek mindig jogász-vívó legyen az ellenfele. A verseny döntőjét és az

akadémiát meghívott közönség előtt tartják meg. Belépődíj nem lesz.

Schönaich Ferencz közös hadügyminiszter arról értesítette a jótékonycélú jurista vívóünnep rendezőbizottságát, hogy a közös hadsereg hadbíráinak és tényleges hadbíró gyakornokainak megerősítette, hogy a vívóversenyen résztvegyenek. Ezzel egyidejűleg a közös hadügyminiszter a közös hadsereg tisztjeinek a versenyt követő akadémián való részvételt is engedélyezte. A rendezőbizottság ennél fogva az akadémián való részvételt legkiválóbb katonatiszt vívóinkat is felkéri.

Disztornázás. A III. ker. Torna- és Vívó-Egylet mult szombaton este tartotta házi disztornáját saját tornatermében. A tornán 34 tag és 10 iskolásgyermek (növendék) vonult fel és tetszetős szabad gyakorlatokat mutatott be, Tóth István művezető vezetése alatt.

A korlát és magasugrás összetett verseny a következő eredménnyel végződött:

1. Vitzensberger 13³/₄ pont.
2. Lindtner E. 13 pont.
3. Lindtnar J. 12 pont.
4. Tarczós 10¹/₂ pont.

Vívóakadémia Kolozsvárt. Nagyszabású sportestélyt rendezett mult vasárnap a kolozsvári vigadóban dr. Gerentsér László, a Kolozsvári Egyetemi Athletikai Club kitűnő vívómestere. A kolozsvári közönség érdeklődésének felkeltésére sikerült megnyerni Lauber Dezsőt, a M. A. C. titkárát, hogy az athéni olympiai játékokról szóló és vetített képekkel illusztrált felolvasását az estély keretében adja elő.

Programm főrésze nagyszabású vívóakadémia volt, amelynek magas nivóját a Magyar Athletikai Club kitűnő gárdájának képviselői, s a marosvásárhelyi Piacenti iskola részvétele biztosította. A M. A. C. Zulawski Béla, Szántay Jenő, dr. Nagy Valer, Hámos László s Filotás Ferenczcel méltón volt képviselve, Piacenti is legjobb tanítványait hozta el Marosvásárhelyről. Gerentsér mester vívói közül felűnést keltett Bányász és a két Repeczky.

Gerentsér nemcsak tanítványaival, de saját vívótudásával is elismerést szerzett. Zulawskival vívott befejező assautja két finom elegáns produkeziója volt. Piacentiben, különösen törben, igen erős mestert ismert meg Kolozsvár. Az előkelő közönség élénk érdeklődéssel kísérte az eseményeket.

Vívóestély. A Wesselényi Vívó Club mult vasárnap este a Santelli Italo vívóakadémiára érkezett olasz és franczia mesterek és amatőrök tiszteletére díszes közönség jelenlétében sikerült vívóestélyt rendezett. A vendégül látott idegen vívók: Ghyka Eduard herczeg (Bukarest), Morin Achilles (Bukarest), Schiarreni Oszkár (Triest) és Tagliapietra Vittorio, Rosetti Horia senatornak, a Société d'encouragement de l'Es-crime elnökének vezetése mellett jelentek meg. A bu-

dapesti vívók közül Armentani Eduardo, Sanesi Lionello, Santelli Italo mesterek, Akay Elemér, Földvári György, Móricz István és Pereginy Géza amatőrök vettek részt az akadémián.

A Postások tornaversenye. A Budapesti Posta- és Távirde-Tisztviselők Sportegylete mult vasárnap délután kitűnően sikerült országos egyéni tornaversenyt rendezett a N. T. E. Szentkirály-utcai tornacsarnokában. A tornaversenyt nagyszámú közönség nézte végig. A verseny sikeres rendezéseért Németh Andor, titkár, feltétlen dícséretet érdemel.

A részletes eredmény a következő:

Ifjúsági verseny alacsony nyujtón:

1. Gellért Imre (Postás) 7 pont,
2. Sauerwein Ödön (Postás), 6 pont.

Szeniorok versenye alacsony korláton:

1. Kakas Gyula (B. T. C.), 9 pont,
2. Schwatschek Ágost.

Kezdők versenye lovon, széltében:

1. Erdős Emil (Postás), 8³/₄ pont,
2. Bendl Alajos.

Haladók (képzettek) versenye lovon, széltében:

1. Erődi Béla (Postás), 8 pont,
2. Szücs Béla (B. T. C.).

Kezdők versenye korláton:

1. Varga Imre (Postás), 8 pont,
2. Frankfurter Jenő.

Haladók (képzettek) versenye korláton:

1. holtversenyben Szücs Vilmos (B. T. C.) és Erődi Béla (Postás), 8³/₄ pont.
2. Jamriská Péter (N. T. E.).

Kezdők versenye magas nyujtón:

1. Varga Imre (Postás), 6¹/₄ pont,
2. holtversenyben Opré Tivadar (B. T. C. és Lollok László (Postás).

Haladók (képzettek) versenye magas nyujtón:

1. Szücs Vilmos (B. T. C.) 9¹/₂ pont,
2. Erődi Béla (Postás).

Kupa mérkőzések Angliában. Az English Cup harmadik fordulója mult szombaton folyt le egész Anglia óriási érdeklődése mellett. A mérkőzéseken óriási közönség volt.

Az eredmények a következők:

- Christal Palace — Brentford 1 : 1,
 Everton — Bolton Wanderers 0 : 0,
 Barnsley — Buy 1 : 0,
 Notts County — Tottenham Hotspur 4 : 0,
 West Bromwich Albion — Derby County 2 : 0,
 Scheffield Wednesday — Sunderland 0 : 0,
 Liverpool — Bradford City 1 : 0,
 Woolwich Arsenal — Bristol Rovers 1 : 0.

Az eldöntetlen eredménnyel végződött mérkőzéseket jövő szombaton megismétlik.

H I R D E T É S E K.

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE (WODIANER F. ÉS FIAI) RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 21.

Találmányok, felfedezések, utazások, (vadászkalandok, természetcsodák, hasznos tudnivalók; a természettudományok, a földrajz és az egészségügy köréből való olvasmányok,

UNIVERSUM

Évkönyv a család és ifjúság számára.
Szerkeszti: Dr. HANKÓ VILMOS.
Ára diszkötésben 8 korona 50 fillér.

Most jelent meg a III kötet 12 egész oldalas és 192 a szöveg közé nyomott képpel a következő tartalommal:

I. ELBESZÉLÉS.

Merénylet egy vasút ellen a „vad nyugaton”. Irta dr. Dénes Lajos.

II. UTAZÁSOK.

Kirándulás Afrika nyugati partján a Kongóhoz. Irta Hopp Ferenc.
Második keleti utazásom. Irta Vámbéry Armin.
Tizenhat nap az óceánon. Irta Chyzer Kornél.

III. FELFEDEZÉSEK. TALÁLmányOK.

Székra-táviró. Irta Péter Jenő.
Apró találmányok jövedelme. Készülék a rovarvilág megfigyelésére. Irta dr. Tompa János.
Látogatás Edisonnál. Irta Forbin Viktor.
Egy magyar találmány sikere a külföldön. Irta Vozsary Pál.
A látó-telefon.
A tenger hullámlása mint erőforrás. Irta dr. Szekeres Kálmán.
Ajánlott levelet felvevő automata. A nap melegét kihasználó gép. Fénykép-telegrafálás.
Irta dr. Privorszky Alajos.
Fából készített alkohol.

IV. A MAGUK EMBERSÉGÉBŐL LETT TUDÓSOK.

Faraday Mihály. Irta Markovics Sándor.
Thaan Károly. Irta dr. Hossay Lajos.

V. UTIKALANDOK, VADÁSZ-RAJZOK. ÉLMÉNYEK.

Buvárelmények.
Kenguru-vadászat. Irta dr. Tompa János.
Gorilla-vadászat. Irta Lasz Samu.
Hogy fogják a vadállatokat?
Emberek között.
Verseny ég és föld között.
Tragédia egy afrikai őserdőben.

VI. FIZIKA. CHEMIA. TERMÉSZET-RAJZ. CSILLAGÁSZAT.

A tenger zsarnoka.
Elektrochemia a külföldön.
Irta dr. Austerweil Géza.
A legdrágább anyag. Irta Serényi Gusztáv.
Távcsövecsék folyadékból.
A földrengésekről. Irta dr. Kövesligethy Radó.
A leopárd embert rabol. Irta Lasz Samu.
Nyíló agave americana.
Irta dr. Tompa János.
A tenger mélye.
Éjjeli felvételek Afrika rengetegeiben. Irta dr. Horváth János.
A legnagyobb gyémánt és testvérei.
Az elefánt, mint háziállat.
A Balaton jegén. Irta dr. Cholnoki Jenő.
A nap ereje. Irta dr. Hoitsy Pál.
Az állatszédítés művészete.

A tengeri rákhalászat.
Kísérletek a cseppfolyós levegővel.
Irta dr. Hankó Vilmos.
A kigyó és a mongossa.
A fehérje mesterséges előállítása.
Irta dr. Klug Nándor.
Az északtengeri heringhalászat.
A fiúmei cápa.
A Mars.
A gyöngyhalászat városából.
A torpedók és bombák anyaga.
Irta dr. Hankó Vilmos.
Az ujjkor bibora. Irta dr. Hankó V.

VII. GEOGRÁFIA.

A Vezuv. Irta Lóczy Lajos.
Bagdad és Babilónia. Irta dr. Heller Bernát.
Látogatás Hunyadi János váránál és a hunyadi vasműveknél. Irta Téglás Gábor.
Az aranykapu városa. Irta Németh József.
A Símpon-alagut. Irta dr. Raum Oszkár.
A Himalaya magasán.
Mesebeli városok.

VIII. TERMÉSZETCSODÁK.

A Viktória-vízesés vasutja.

IX. TECHNIKA

A világ legnagyobb hajója.

Szöfölgató gépek.
Sin nélkül járó vonat.
Egy és más az újabb lámpákról.
Irta dr. Szekeres Kálmán.
Kenérgyár a Niagara mellett.
A kormányozható léghajó problémája. Irta dr. Bozóky Endre.
Egy város emelése.

X. EGÉSZSÉGTAN.

Az emberirtó. Irta dr. Hankó V.
Éhínség a földön. Irta Serényi G.
Az opium. Irta dr. Hankó Vilmos.

XI. KÜLÖNFÉLÉK.

A Fartadet tragédiája.
Huszonnégy emeletes ház.
Lakoma egy előkelő kínai házában.
A titkos írásokról.
Egy lap Budapest kulturtörténetéből. Irta dr. Hankó Vilmos.
Házi patika.
A gépember.
Az interlakeni virágóra.
A fakírok csodái.
Egy modern bűvész.
Dráma a déli sark örök jegében.
Kaukázus. Irta csudáti Bertalan.
Miként alakítható át a levegő nitrogénje különféle vegyületekké.
Irta Austerweil Géza.
Poreltávolító módszer.

Személy hitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-, lekeszek-, udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíj jogosult hölgyek, kereskedelmi alkalmazottak és magánosoknak $\frac{1}{4}$ —20 évig terjedő időre havi, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és egész évi tőkeamat törlesztéssel!

Különlegesség: A páris-bécsi enpuéte értelmében tőkésitem a jövedelmet.

4%!

4%!

4%!

4%!

Jelzálog hitel!

300 koronától feljebb I. II. és III. helyre, földek-, városi- és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdőépületek, malmok, ásványvizek és egyéb források és kőbányákra, a becsérték $\frac{3}{4}$ részéig.

Építési hitel!

építésfélben levő ingatlanokra 2—3 részletben, oly arányban a a mily arányban az építkezés előre haladt!

Bank és magánadósságok konvertálása!

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszkozlöm mindezen fenti műveleteket elsőrangú bel- és külföldi intézetek által.

Elsőrendű ajánlatok!

Kérjen prospectust.

Válaszbélyeg melléklendő!

MELLER L. EGYED

BUDAPEST, V., Koháry-utca 19.

Telefon-Interurban 46—31.

FODOR JÓZSEF

Saját műhelyek belső díszítés, teljes lakás-, valamint szoba- és szálloda-berendezések számára. Állandó raktár.

CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI UDVARI ASZTALOS, KÁRPITOS ÉS DISZÍTÓ

BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 2.

(FÜRDŐ-UTOZA SARKÁN.)

HIRDETÉSEKET

jutányos áron felvesz

kiadóhivatal.

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
Félévre ... 4 kor.
Égész évre ... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatalIX., Ferencz-körut
31. szám, I. em.Megjelen július és
augusztus kivételével
havi kétszer.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Úszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaújhegyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Újv. déki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Torna — athletika

Az országgyűlésen elhangzott s lapunkban közölt beszédek, továbbá az athléta és torna-szövetség máig tartó viszálykodásai ismét élénken szembe állították a két ellenséges tábor, a tornászokat és az athlétákat. Mi most a harcnak csak azon részével óhajtunk foglalkozni, mely az iskolai testi nevelésre vonatkozik. És itt jó előre kinyilatkoztatjuk, hogy felfogásunkat egyik küzdő fél sem képviseli.

A magyar iskolai testgyakorlatok elvei a leghatározottabban az érvényes középiskolai utasításokban találhatók fel. De az is igaz, hogy itt homlokegyenesen ellenkező elvek is találhatók. Mégis minden tornatanárra csak ezek lehetnek mértékadók. Ha tehát a két testgyakorlati mód közötti harcba a tornatanárok beleszólnak, mégis csak ez alapot kell elfogadni.

A középiskolai testgyakorlatokban pedig mind a torna, mind az athletika csaknem egész egyleti terjedelmében benne van, már tudniillik a papiros utasításokban. A tornából még több van a mostani utasításokban, mint volt a régieben. De ott látjuk tornagyakorlatokká alakítva az athlétikát is. Az országos torna-versenyek meg arról győztek meg, hogy tornatanáraink úgy a tornát, mint az athlétikai gyakorlatokat kellő szeretettel tanítják s mindkettőnek szép eredményét ország-világ láthatta.

Honnan tehát az ádáz harc? Megmondjuk őszintén. Az athlétikának hazánban való meghonosításának legnagyobb ellensége az akkor egyedül uralkodó Nemzeti Tornaegylet

volt, mely egyet szóval-tettel ellenezte az athlétikának s vele a szabadtéri gyakorlatoknak, versenyeknek elterjedését. Sőt mikor 20—24 évvel ezelőtt a miniszterium is épen e lapok érvelése folytán hajolt a tornával szemben a szabadtéri athlétikai gyakorlatok felé és megkezdé a gyűlésezések sorát a torna-reformban, akkor is a Nemzeti Tornaegylet képviselői voltak minden reform ellenzői. Minden legkisebb újítást heves, sokszor elkeseredett vitával lehetett csak velük szemben kieroszakolni. No de úgy, ahogy, mégis győzedelmeskedett, — hála Berzeviczy Albert mély belátásának — a szabadabb felfogás. Mai tornázásunk olyan lehetne, hogy az angol is irigyelhetné, ha olyan volna, mint lehetne.

Mik hát azok az akadályok, melyek iskolai testi nevelésünket fejlődésében gátolják? Első sorban az, hogy egész társadalmunk elkényeztetett az iskolai kiadásokat illetőleg. Mi csak ingyen oktatáshoz, sőt olyanhoz vagyunk szokva, hol még a jó tanulót meg is fizetik. Egy évi középiskolai tanításért egy-két ezer forintot fizetni csak akkor vagyunk hajlandók, ha a gyerekek tanulni se kell. Az ily magán-iskolák meg nem alapítványos nemes intézmények, hanem nyereszkesedésre alapult vállalatok.

Az állam és az iskolatartó hatóságok iskoláikat meg nem tudják ellátni oly közel-fekvő játékterekkel, hogy a játék és athletika gyakorlására kevés idő is elég lenne. A mi tulterhelt gyermekeregünk pedig nem ér rá, hogy a város végén levő játéktérre naponként kimenjen. A másik oka annak, hogy a játé-

kokban és szabadtéri gyakorlatokban a haladás még nem kielégítő, az, hogy a tornatanárképzés még most is a Nemzeti Tornaegylet kezében van, mely egylet vezetőitől ma sem várhatjuk azt, mit egy állami tornatanár-képző nyújthatna. Ennek az egyletnek bár tiszteletre méltó hagyománya a legnagyobb gát iskolai testi nevelésünknek szabadabb fejlődésében. Hisszük, biztosan reméljük, hogy nem sok időre az állam veszi kezébe a tornatanár képesítést, úgy a tornatanárok, mint az ügy érdekében.

P. J.

A soproni torna- és tűzoltóegyesület 40 éves történetéből.

(Folytatás.)

1867. szeptember 22-ére készen állott az épület s e napon nagy ünnepség keretében nyitották meg Magyarország első tornacsarnokát. Meghívták ez alkalomra hazánknak és Alsóausztriának összes torna- és tűzoltó-egyleit. Budapest, Debreczen, Nagykanizsa és Szombathely képviselőket küldtek; Alsóausztriából a badeni, florisdorfi, mödlingi, neunkircheni, wiener-neustadti tornaegylet, továbbá az Első wieni tornaegylet, a wieni Männerturnverein és a sechshausi tornaegylet, azonkívül a leobersdorfi s vöslai tűzoltóegylet, összesen 300 taggal voltak képviselve, a soproni, kismartoni s kőszegi dalosegyletek pedig testületileg jelentek meg. — A korán reggel ébresztővel kezdődő ünnepségnek fénypontja magának a csarnoknak délután 3 órakor történt ünnepélyes megnyitása s az ezzel kapcsolatos zászlóavatás volt. Az előbbi dr. Kánia József egyesületi elnök, az utóbbit virtsologi Rupprecht Karolina urnő végezte, gyönyörű szalaggal diszitvén fel a tornászok és tűzoltóság emble-májával és a városi czimmerrel ékesített egyesületi zászlót. Ezután a tornater déli szélén álló tornacsarnokot szemlélte meg a közönség. A 10255 frt 19 kr költséggel felállított épület magában foglalta a 150 hosszú, 6° széles és 25 láb magas, a nézők számára karzattal ellátott tornatermet, egy üléstermet, ruhátárt fiúk és leányok számára s egy házmesterlakást. Körülötte, illetve előtte a teret azóta parkirozták. Az épület megismerését követte a torna-verseny, melynek programját délelőtt hirdették ki s ekkor alakították meg a versenybíró-ságot is. Tagjai voltak: Matolay Elek (Budapest), Schoderböck Ferencz (Wien), Stelly József (Wien), Beran J. (Wr.-Neustadt), Rösch Frigyes (Sopron), Böhmer Ede (Sechshaus) és Rombauszek R. (Nagykanizsa). A Rösch Frigyes által vezényelt szabadgyakorlatok s a 20 csapatban végzett

csapatornázás után, melyben különösen a budapesti vendégek tűntek ki lógyakorlataikkal, a tulajdonképeni versenyornázás az osztrák egyesület tagjainak szerzett dicsőséget, babért. — A magasugrásban elért eredmény 65 láb 6 hüvelyk deszkatávolsággal s 4 láb deszkamagassággal; a kőhajításban 25 fontos kővel 16 láb 6 hüvelyk távolság. A díjak: felül ezüstle-mezzel ellátott sétabot, fedett ivókanbsó s a szertor-názásnál nemzeti színű szalaggal diszitett cserkoszoru miket gyengéd női kezek nyújtottak át a győztesek-nek a tornacsarnokban, hova a beállott eső miatt vo-nult be a közönség. Ezért maradt el a lógyakorlat s a birkozóverseny is. Az utóbbit azonban megtartották október 6-án egy disztorna keretében, a lefolyt lélek-emelő megnyitási ünnepélynek mintegy utóhangjául. Az egyesületnek 8 tagja s az evang. főgimnáziumnak két tornásza állt ki a küzdelemre. A kitűzött díj egy arany pecsétgyűrű volt. Több mint egy órai küzdelem után, melyben előbb Róth Gyula s a már egyszer győztes Scholz Vilmos, majd Róth Gyula és Berecz Ábel mérköztek, az utóbbi lett a győztes. A birkózást közben a csapatornázás szakította meg, majd szabad-tornázás követte korláton, nyújtón, lovon és gyűrűn, azután pedig, mint rendesen, kedélyes táncmulatság.

A tornacsarnok építése s e két ünnepély nagyon emelte az egyesület népszerűségét és sok hívet szer-zett úgy a tornázás, mint a tűzoltóság ügyének. A ta-gok száma jelentékenyen emelkedett. Míg 1866 végén 173 volt, most 1867 végén 428. Meg is ragadott az egyesület minden eszközt, hogy magát Sopron társa-dalmi életében hasznossá tegye s a közönség rokon-szenvét minél inkább megszerezze. Míg egyrészt 1867. február 19-én a felelős minisztérium kinevezésének hírére, hazafias lelkesedéssel, lélekemelő ünnepélyvel köszöntötte a visszaszerzett szabadság hajnalát, addig másrészt, hogy tagjainak szellemi érdekeiről s egy-uttal a szakszerű fejlődésről is gondoskodjék, egyesü-leti könyvtárt alapított, mely az idők folyamán rend-szeres gyarapítás útján szép szakkönyvtárrá nőtte ki magát.

Ugyanezen év novemberében megkezdte a vívás tanítását is Unger Antal vivómester vezetése alatt 4 csoportban.

Legnagyobb gondot fordított azonban a növen-dékek, illetve a tanuló ifjúság tornaoktatására. — A testi nevelés, a test rendszeres fejlesztése, melynek terén ma oly szép eredményeket mutatnak fel az országos ifjúsági torna-versenyek, ez időben ugyan-csak mostoha elbánásban részesült az iskolákban. Sok helyen egyáltalában figyelmen kívül hagyták; ahol megvolt, ott sem igen volt szó rendszeres test-gyakorlatról. — Egyesületünk s annak lelkes mű-vezetője teljes odaadással vette kezébe az iskolai tornázás elhanyagolt ügyét. A tágas, egyik iskolától sem messze fekvő, jól felszerelt tornacsarnok, mely képes volt nagyobb tömeget is befogadni, megadta

hozzá az eszközt. Már az előbbi években is voltak az egyesületnek az iskolákból növendékei; a tornacsarnok felállítása évében, 1867. telén pedig már 8 intézet növendékei 7 csoportban élvezték a tornaoktatást heti 2 órában, u. m.:

1. Az evang. főgimnázium és tanítóképző-intézet 80—110 tanulója.

2. A róm. kath. főgimnázium 35—65 tanulója.

3. A róm. kath. aligimnázium 50—65 tanulója, kik közül az I. osztályra az igazgatóság kötelezővé tette a tornaoktatást.

4. Az evang. aligimnázium és a reáliskola 70—90 tanulója.

5. Az evang. polgári iskolák és a róm. kath. normáliskolák 50—70 tanulója.

6. A Csöndes-féle magánnevelő intézet növendékei.

7. Kilenc leánynövendék.

Az első csapat az oktatásért havi 10—12 frt átalányösszeget fizetett az egyesület pénztárába, a 3. és 4. csapat növendékei egyszerre legalább három hónapra havi 20 krt fizettek, de mindegyik csapatból 20—20 növendék, továbbá az evang. liceum 8 növendéke ingyen részesült oktatásban.

A tanítás anyaga szabadgyakorlatokból, rendgyakorlatokból és szergyakorlatokból állott; a fősulyt különösen az ifjabb növendékeknél a szabadgyakorlatokra fektették. Irányadóul a Lion-féle Vezérfonal szolgált, továbbá a Jäger-féle Tornaiskola, melynek alapján a toruajátékoknak is tért engedtek.

Magának az egyesületnek, illetve szakosztálynak ez évben 86 működő tagja volt. A tagsági díj fél-évenként előre fizetendő havi 30 krajcár. Heti 2 órában: kedden és csütörtökön este 8—9-ig tornáztak, de a tornaórák látogatásában nem mutatkozott az a buzgóság, mely kívánatos lett volna. Tornaszerekkel a csarnok kellőleg fel volt szerelve s a felszerelést évről-évre rendszeresen gyarapította az egyesület. Az evang. tanítóképző-intézet igazgatósága 1867-ben átengedte az egyesületnek azokat a szereket, melyeket előbb az evang. főgimnázium és tanítóképző-intézet növendékei használtak az utóbbi intézetben tartott tornaórákon.

1867-el tehát átesett az egyesület a kezdetnek minden nehézségén, szilárd alapon határozott irányt vett s most már a megkezdett uton előre haladni. a nemes munkát tovább folytatni volt feladata. Az 1868. március 29-én tartott közgyűlés egyhangulag jóváhagyván a múlt évben engedélyezett építési költségirányzat tullepését, egyuttal kimondotta az alapszabályok revíziójának szükségét, melyet az egyesület eddigi, az alapításnál előre nem látott fejlődése követelt. Az egyesületi választmány pedig elhatározta, hogy ezután évenként az egyesület alapítási ünnepének emlékére az iskolai év végén, június

3-ik vagy 4-ik vasárnapján az egyes intézetek növendékeivel disztorna tartassék. Ez évben június 22-én tartották meg e disztornát a tornacsarnokban, illetve tornatéren, melyet Tiefbrunner Sándor, az egyesület buzgó tagja a tavasszal fákkal ültetett körül. Az ez alkalommal bemutatott gyakorlatoknak nemcsak pontos kivitele, hanem szépsége is elragadta a nagyszámu közönséget úgy, hogy a tornatanító Rösch Frigyes meglelégedéssel és büszkeséggel mutathatott eddigi működésének sikerére.

A nyár folyamán tornászaink részt vettek a szombathelyi tornaegyesület alapítási ünnepélyén és a brünni tornacsarnok felavatásán, honnan egyesületünk zászlaját szép szalaggal diszitetten hozták haza; ősszel pedig ujult erővel indult meg az iskolai tornázás, melyben ugyanazon intézetek vettek részt, amelyek a múlt esztendőben, ujakként csak a róm. kath. tanítóképző növendékei járultak hozzájuk 1868. áprilisától kezdve. E különféle iskolák növendékeinek száma azonban annyira megnövekedett, hogy most már körülbelül 800-ra rugott és még a leánynövendékek száma is megkétszereződött. 12 csapatban heti 26 órában tornáztak úgy, hogy 1868. novemberétől fogva Rösch Frigyes mellé Göhring Theofil és Kálmán Sándor tanítóképző-intézeti növendékeket kellett kisegítő tornatanítókul alkalmazni. Nemcsak az általános védkötelezettség behozatala, hanem különösen a testi nevelés szükségének mind tágabb körökben való elismerése önként és természetesen juttatta az egyesület vezetőit arra a gondolatra, a tanítóképző-intézeti növendékeket a testgyakorlás elméletéből és az embertanból tartott előadások által képesíteni kell arra, hogy jövődő hivatásukkal kapcsolatban a tornatanítást is végezhessék. Ez évben 127 ilyen növendéke volt az egyesületnek. Ha ezek pár év múlva mint tanítók hazánk különböző vidékein alkalmazást nyernek, így kiképezve mekkora szolgálatot tehetnének a testgyakorlás ügyének. Sajnos, az egyesület csak a saját erejére támaszkodhatott és így e szép eszme lassan haladhatott a megvalósulás felé.

Iskolák — fősikolák.

Az Orsz. Pedagógiai Könyvtár és Tanszermuzeum Hivatalos Értesítője.

A Vallás- és közoktatásügyi m. kir. Ministeriumnak 113161/1906. sz. rendelete folytán az Országos Paedagogia Könyvtár és Tanszermuzeum szerkesztésében és a Franklin-társulat kiadásában a folyó évtől kezdve „Országos Paedagogiai Könyvtár és Tanszermuzeum Hivatalos Értesítője“ czim alatt havi folyóirat fogmegindulni.

A Hivatalos Értesítő tartalmazni fogja:

1. A Vallás- és közoktatásiügyi m. kir. Minisztériumnak minden, az Orsz. Paedagogiai Könyvtár és Tanszermuzemra vonatkozó általános érvényű, személyi és egyéb rendeleteit.

2. Közölni fogja a megbírált tanítási eszközök engedélyezését, nemkülönben az egyes bi-álatokat lehetőleg teljesen.

3. Egyik főcélja lesz a magyar gyártmányú jó iskolai szereknek írásban és képekben való bemutatása.

4. Figyelemmel fogja kísérni a külföldi tanítási eszközöket, különösen a hazai tanügy szempontjából.

5. Közlemények alakjában ismertetni fogja az Országos Paedagogiai Könyvtár és Tanszermuzeum beléletében előforduló nevezetesebb mozzanatokat (u. m.: tanszerkiállításokról, ülésekről szóló s egyéb jelentéseket, beszédek stb.-t)

6. Meg fog emlékezni a külföldi paedagogiai könyvtárak és muzeumok működéséről és végül

7. külön mellékleti részben közölni fogja egyes hazai tanszerkészítők és gyárosok megfelelő hirdeteit.

A „Hivatalos Értesítő” egy nyomtatott ivnyi tartalommal minden hó utolsó napján jelenik meg.

A „Hivatalos Értesítő” előfizetési ára egész évre 3 korona, egyes szám ára 30 fillér.

A „Magyar Paedagogia” szerkesztésétől sok elfoglaltsága miatt Kovács János visszavonult s helyét Weszely Ödön foglalta el. A magyar tanügyi lapok e legértelmesebbjének értéke az új szerkesztő alatt is bizonyosan csak emelkedni fog, erről biztosít az új szerkesztő eddigi tudományos munkálkodása és Fináczy Ernőnek a paedagogiai társaság elnökének a lap szerkesztésében való közreműködése. — A régi szerkesztőnek érdemeit nem kell hangoztatnunk lapunk olvasói előtt, mert tudják, hogy a testnevelésnek e tekintélyes lap Kovács János szerkesztésében mindig támogatója volt; hisszük, hogy ezután is az marad.

Magyarország főiskolai kardvívó bajnoksága.

A felfolyt hét legfontosabb sporteseményei közé tartozott a Műgyetemi Athletikai és Football Club által márczius 24—25 én a Műgyetem kerti tantermében rendezett kettős vívó-verseny.

A bajnokság díja Gerdének jutott, a ki arra méltó volt. A handicapet Krencsey Géza nyerte meg Rozgonyi ellen

A verseny eredményei:

Vasárnap reggel 9 órakor a főiskolai bajnoki verseny minősítésével kezdődött a küzdelem. A harmadminősítés után nyomban megkezdődött a handicap-verseny selejtező küzdelme 8 csoportban.

A mérkőzések eredményei a következők:

I. csoport.

1. Krenosey (scratch),

2. Grünwald (2 t. e.).

II. csoport:

1. Pintér,

2. Lestyánszky.

III. csoport:

1. holtversenyben Gräber,

2. Földes.

IV. csoport:

1. holtversenyben Lickteneckert.

2. Rozgonyi.

A döntő eredménye a következő:

1. Lrencsey Géza M. A. C. (scratch) 7 győzelemmel.

2. Rozgonyi György N. V. C. Fodor is (4 t. e.) 5 győzelemmel.

3. Lestyánszky Dezső M. A. C. (1. t. e.) 4 győzelemmel.

4. Földes Dezső dr. F. V. C. (1. t. e.) 4 győzelemmel.

5. Grünwald Béla M. A. F. C. (2 t. e.) 3 győzelemmel.

6. és 7. Gräber Géza M. A. F. C. (2 t. e.) és Pintér Géza (4 t. e.) 2 győzelemmel.

8. Lichtenckert András Debreczen (2 t. e.) 1 győzelemmel.

A handicap befejezése után, hétfőn délután a főiskolai bajnokság körvívása következett.

A döntő eredmény a körvívások alapján a következő:

Magyarország főiskolai kardvívó bajnoka az 1906. évre Gerde Oszkár joghallgató (M. A. C.) Fodor Károly műgyetemi vívómester tanítványa lett öt győzelemmel. Kapta a M. F. A. C. arany érmét bajnoki szalagon és József nádor-emékerlegét egy évre.

Második lett Möricz István műgyetemi hallgató (W. V. C.) Santelli mester tanítványa négy győzelemmel.

Harmadik Szendő Dezső joghallgató (F. V. C.) Toricelli mester tanítványa három győzelemmel.

Negyedik Bányász Jenő kolozsvári joghallgató (K. E. A. C.) két győzelemmel.

Ötödik Gonda Ilés joghallgató (N. V. C.) Fodor skola, egy győzelemmel.

Hatodik Vértés Béla kolozsvári joghallgató (K. E. A. C.).

A díjakat a kultusz-miniszter képviselője, Gopcsa László dr. miniszteri tanácsos osztotta ki szép beszéd kíséretében.

Egyetemi turisták tavaszi kirándulása. A Magyar Turista Egyesület egyetemi osztálya legutóbb tartott kirándulási bizottsági ülésén a következő tavaszi programot állapította meg:

Április 7.

A maróti hegyekbe Utirány: Szobb, Hideglelős kereszt, Maróti gerincz, Maróti sziklák, Hamvaskőirét Pilismarót, Zebegény, Vasuti költség 1 korona 50 fillér

Találkozás a nyugoti pályaudvaron reggel 5 óra 40 perczkor. A vonat indul 6 órakor. Vezető: Behyna Miklós.

Április 14.

Pilis-Csaba, Szántó, Pilisgerince, Pilis. Vaskapuszika, Mexikó. Dömös. Találkozás a nyugati pályaudvaron reggel 6 óra 30 perczkor. A vonat indul 6 óra 45 perczkor. Vasuti költség 91 fillér. Vezető Perényi Jenő.

Április 21.

Dömös, Keszthely, Visegrád. Találkozás a nyugati pályaudvaron reggel 5 óra 40 perczkor. A vonat indul 6 órakor. Vasuti költség 1 korona. Vezető Horgos K. Lajos.

Csatlakozó délutáni kirándulás.

Visegrád várához. Utirány: A Salamon tornyához vezető uton a fellegvárba. A várból a gerincz élén leereszkedés a Zách Klára keresztjehez. Innen szép serpentin utahon Visegrádra. Találkozás a nyugati pályaudvaron déli 12 órakor. A vonat indul 12 óra 25 perczkor. Vasuti költség 1 korona. Vezető: Büttel Erzsike.

Április 28.

Pomáz, Oszolysziklák, Margitliget, Szurdokvölgye, Pilisszentkereszt, Pilisszántó, Postarétierdő, Piliscsaba. Találkozás a Buda-Pálffy-téri állomáson reggel 5 óra 45 perczkor. A vonat indul 6 órakor. Vasuti költség 76 fillér. Vezető: Büttel János.

A kirándulásokra felvilágosítással szolgál az osztály vezetősége minden pénteken 6—8 között az egyesület helyiségében. (Egyetem-tér 5.)

Labdarugás.

Magyar csapat veresége Prágában. A Magyar Testgyakorlók Köre váratlan és súlyos vereséget szenvedett Prágában. A D. F. C., mely két ízben 1 : 1 és 0 : 0 döntetlen eredménnyel mérkőzött Prágában M. T. K.-vel, vasárnap 7 : 0 arányban győzött a Testgyakorlók ellen. A nagy arányú vereség híre annál meglepőbb, mert M. T. K. teljes első csapatával játszott, a D. F. C. pedig eddigi formái alapján maga sem számított olyan fölényes győzelemre.

A vereséget jórészt Beimel kapuvédnek tulajdonítják, a ki majd minden labdát engedett be a goalba, másrészt Koltai középfedezetnek, a ki hihetetlen indolenciával játszott. D. F. C. részén viszont a Sportvereinigungból átlépett Merz fényes klasszisu játékát tünt ki.

Meissner (D. F. C.) pártatlan bíró volt.

Bécs—Berlin. A két város válogatott csapatai az idén tavasszal Berlinben április 7-én mérkőznek. Az osztrák labdarugó szövetség a következő csapatot jelölte: Pekarna (I. V. F. C.)—Eipel (I. V. F. C.), Leuthe (V. C. F. C.)—Stürmer (W. A. C.), Lang (V. C. F. C.),

Swoboda (Graphia)—Hussak (V. C. F. C.), Aspek (V. Sp. C.), Studnicka (W. A. C.), Eischera (W. A. C.), Weil (I. V. F. C.). A csapat kapitánya Leuthe.

A Kriketter-ügy a M. L. Sz. előtt. A Budapesti Torna-Club választmánya, foglalkozott a Krikettereknek mult vasárnapi kvalifikálhatlan s a vendégjoggal visszaélő, játékszabályokat lábbal tipró eljárásával s elhatározta, hogy a nevezett bécsi egyesülettel további intézkedésik minden összeköttetést megszakít, a jövő hétfőre tervezett revanche-mérkőzést lemondja s átíratban megkéri a Magyar Labdarugók Szövetségét, hogy a B. T. C.-n, a közösen megválasztott bírón s általában a játékszabályokon ejtett sérelmeket szigorú megtorlásban részesítse.

A Kriketterek ugyan irtak sajnálkozó levelet a R. T. C.-nek, melyben csapatjuk eljárását sportszerűtlennek bélyegzik, a Torna-Club választmánya azonban az elintézésnek ezt a módját kielégítőnek nem találta s a fentemlített határozattal önérvényes módon szakított a Kriketterekkel. A Neues Wiener Tagblatt sportrovatában közölt nyilatkozatra az egyesület vezetősége árt a bécsi lap szerkesztőségének, melyben a Kriketterek 11 játékosát által a magyar bírók és a közönség ellen felhozott vádakát valótlanoknak minősíti.

A Magyar Labdarugók Szövetsége igazgató tanácsa legutóbbi ülésén foglalkozott az afférrel, mely körül heves vita indult meg. A M. L. Sz. intéző bizottságának az volt az indítványa, hogy függeszték fel csupán Lang, Hussak és Keuthe, a Kriketterek azon három játékosának játékjogát, a kik a mult vasárnapi botrány tulajdonképpen előidézői voltak és az erőszakosságokban és a fegyelmezetlenségben elüljártak.

Végül Maleczky Román főtitkár külön véleménye alapján 21 szóval 7 ellenében kimondták, hogy a Kriketterek játékjogát felfüggesztik. A határozatot az osztrák szövetséggel tudatják s most az Oesterreichischer Fussball Verbandon a sor, hogy az ügyet megvizsgálva, maga is szigorú ítélettel hozzon precedenst hasonló, a football-sportot mélyen megszegyenítő botrányok megakadályozására.

Torna, athletika, vivás.

Magyarok az olasz tornaversenyen.

Az olasz tornaszövetség a nemzetközi tornaszövetség támogatásával május hó 9—14-ig Velenczében, a Szent-Helén szigeten nemzetközi tornaversenyt rendez, melyen a világ összes tornaszövetségei részt vesznek. E verseny fővédnökségét Viktor Emánuel olasz király vállalta el. Ez indította a M. O. T. E. Sz-t arra, hogy azon úgy mintacsapattal, mint egyéni versenyzőkkel részt vegyen. A kiküldetést, mely óriási anyagi áldozatokba kerül, a Postás, Budai T. E. és B. T. C. finanszírozzák. A M. O. T. E. Sz. igazgató-tanácsa a B. B. T. E.-t bizta meg a versenykiküldetés előkészí-

tésével s Bély Mihály tanár vezetésével a versenyzők kiképzése már elkezdődött. A magyar mintacsapat a B) osztály versenyén fog résztvenni, melynek kűrása a következő:

1. Elemi szabadgyakorlatok (előírtak.)
2. Katonai rendgyakorlatok szakaszban.
3. Magasugrás (3 ugrás 90, 100, 110 cm. magas.
4. 2000 méteres kitartó-futás oldalsorban.
5. Szabadon választott szabadgyakorlatok kéziszerrel és a M. O. T. E. Sz. a buzogány mellett határozott. Maga a díjazás igen érdekes és teljesen elütő a mi versenyünk díjazásától, amennyiben 0·9 pontot elért csapat ezüst babér 0·8-et elért csapat ezüst cser. 0·7-et elért nagy ezüst, 0·6-et elért csapat pedig nagy bronzérmeket nyer. Az egyének nem díjaztatnak.

Ezen csapatversenyen kívül a M. O. T. E. Sz. még egy 9 tagú csapatok részére kiírt korlát mintá csapat versenyen is részt vesz.

Versenyen résztvevő tornászok még nincsenek kijelölve, de a postások, B. T. C., B. B. T. E., O. T. E. és III. K. T. V. E. 3—3 tornásza lesz e versenyre előkészítve és a 9 legjobb fogja Velenczében a magyar színeket képviselni.

Az egyéni versenyekben a magyar egyesületek szintén részt vesznek és pedig tornászati egyéni versenyben mely áll előírt elemi szabadgyakorlatokból, 120 cm. magasugrás, 350 cm. távolugrás, 280 cm. rugrás (az ugrásnál a testtartás pontoztatik), 110 cm. magas ló átlugrása, előírt gyakorlat korláton és nyújtón, szabadon választott gyakorlat gyűrűn és lovon.

Az athletikai versenyek így szólnak: elemi szabad gyakorlat, 100 cm. magasugrás, 300 cm. távolugrás, 100 méteres síkfutás 40 kg. súlyemelés 2 karral, 20 kilogramm súlyemelés jobb- és bal-karral, 15 kg. kődobás helyből és nekifutással, 2 menet görög-római birkózás. A mintacsapatokat Erődy Béla bajnok, a legkiválóbb magyar tornász fogja, mint előtornász vezeti, ki remélhetőleg athéni sikereit, újabb nemzetközi sikerekkel fogja gyarapítani.

Közügyűlések. A Budapesti Torna Club ezidei huszonegyedik rendes közgyűlését márczius 23 án tartja a Markó utczai főreáliskola tornatermében. Az elmúlt év eseményeiről gondosan megszerkesztett, terjedelmes jelentésében számolt be a B. T. C. útkára, hű képet adván arról a nagyarányú működésről, a melyet a klub a sportok számos ágában kifejtett. A B. T. C. tornászai a mintacsapat és egyéni versengzés terén nagy és értékes sikereket arattak s az egyesületben a tornázás iránt érdeklődés szokatlan mérveket öltött. Az athletika terén is rendkívül mozgalmas esztendőre tekinthet vissza az egyesület 34 atlétaja 42 első, 65 második, 55 harmadik és 10 negyedik díjat nyert. A legnagyobb arányú működést a football-osztály fejtette ki. Négy csapata múlt évben 79 mérkőzést játszott, 54 ízben győzött, 9

mérkőzése eldöntetlen maradt, míg 16-szor veszített. A legjobb magyar és 25 külföldi csapattal való mérkőzése daczára is rendkívül kedvező a győzelmi arány (kb. 70%). Adott 241 és kapott 95 goalt. A felsorolt sportágakon kívül a többi is kisebb keretben és megfelelő eredménnyel űzte. A klubnak jelenleg 5 tiszteletbeli, 17 alapító, 22 rendez, 56 pártoló és 74 ifjúsági tagja van.

A Magyar Athletikai Club márczius 21-én tartotta harminczkettedik évi rendes közgyűlését. Gerenday György dr. alelnök megleghangu szavai után, a melyekben a klubév halottainak, Esterházy Mihály gróf volt elnöknek és Lukáts Gyula orsz. képviselőnek nagy érdemeit méltatta, Lauber Dezső titkár élénk képét festette tartalmas évi jelentésében a M. A. C. elmúlt évi sokoldalú működésének. Athletikában 73 első díjjal ismét az athletikai egyesületek élére került. A klub dicsőségét növeli, hogy az olimpiai bizottság vezetésében résztvevő három tagját a görög király rendjellel tüntette ki. Tevékeny szerepet játszott azonkívül a klub a főváros társadalmi életében is.

Az elnökség és az új választmány a következőképp alakult meg: Elnök: Andrássy Géza gróf, alelnökök: Nákó Sándor gróf, Libits Adolf, Gerenday György dr., Választmányi tagok: Bárczy Gusztáv, Becker Géza, K. Császár Géza, Esterházy Mórész gróf, Földváry György dr. Friedrich Nándor, Hadik-Barkóczy Endre gróf, Haupt-Stammer Lipót báró, Hedinger Miksa, Izsák Gyula dr., Kauser F. Jakab, Kertész János, Krenesey Géza, Lauber Dezső, Lázár József, Lestyánszky Dezső, E. Lukáts Antal, Muzsa Gyula, Nagy Béla dr., Olgyay István dr., Polónyi Dezső, Porzsolt Ernő, Stankovits Szilárd, Szekeres Kálmán dr., Szokoly Alajos, Taties Péter dr., Vécsey Miklós báró, Zádor Béla dr., Zulavski Béla, Zuber Ferencz, póttagok lettek: Asbóth Jenő, Lászka Viktor dr., Minich Jenő dr., Sallay László, Lázár Pál, Környei Géza dr. és Tóth Péter dr. Számvizsgálók: Szekrényessi Lajos, Veres Sándor, Horvátovics Ferencz, pótszámvizsgálók: Lukáts Etrik, Achtzehner Gyula. A M. A. C.-nek jelenleg 858 tagja van és pedig: 21 tiszteletbeli, 314 alapító, 407 rendez, 6 rendkívüli 15 pártoló-alapító, 67 pártoló (vidéki) s 34 növendék.

A postások Kolozsvárt A Postások kiváló mintacsapata április hó 14-én a Kolozsvári Athletikai Club disztornáján közreműködik. A Postásokat Tóth István egyleti művezető fogja kísélni s a csapatban a legkiválóbb tornászok, mint Erődy, Soltész, Lichtmann, Pédery stb. fognak résztvenni. A Postások e vendégszereplése csak elismerésre méltó, amennyiben Kolozsvárt a magasabb niveaujú tornászatot fogják bemutatni korláton, nyújtón és lovon.

Az Országos Vívószövetség kardversenye 18-án és 19-én folyt le.

A jury, melynek elnöke Szabó István országgyűlési képviselő volt, Benyovits Lajos dr., Borsody

László, Hollósy Jenő stb. tagokból állott; az O. V. Sz. új versenyszabályai kitűnően beváltak s szebbnél-szebb küzdelmeket eredményeztek. 18-án fejeződött be a II. osztály küzdelme a következő eredménnyel: 1. Mándy Lajos 46 (Rákossy-iskola). 2. Gräber Géza 41 (Tóth-iskola). 3. Sajgó Jenő 36 (Arlow-isk.). 4. Gräber Gyula 31 (Tóth-isk.). 5. Polgár István (Lovas-isk.). 6. Békény Gábor (Rákossy-isk.). 7. Pál Imre. 8. Szabó Béla (Arlow-isk.) Kedden, 19-én nyert befejezést az I. osztály küzdelme a következő eredménnyel: 1. Fuchs Jenő dr. 90 (Rákossy-isk.). 2. Hoffer László 77 (Borsody-isk.). 5. Darányi Gyula 74 (Arlow-isk.). 4. Gräber Géza 67 (Tóth-isk.). 6. Vásárhelyi Zoltán 65 (Rákossy-isk.). 6. Király Jenő 60 (Horváth-isk.). 7. Ifj. Mándy Lajos 53 (Rákossy-isk.).

A verseny befejeztével Szabó István lelkesítő beszéd kíséretében adta át a tiszteletdíjakat.

A Nemzeti Vivó Club mult héten klubhelyiségében nagy közönség jelenlétében tartotta meg harmadik handicap versenyét. A fegyvernem kard, a növendékek handicap-versenyén kard és tör volt. A handicappelést a klub elnöke Hajdu Marcell dr. vállalta el, míg a juryben rajta kívül még Fehér Edgár és Werkner Lajos foglaltak helyet.

A növendék-kardversenyben 12 nevező közül 1. Rozgonyi György (scratch), 2. Fürst László (4 t. e.).

A törversenyben 1. Rozgonyi György (scratch), 3. Brachfeld József (2 t. e.).

A főversenyben 15 nevező közül 1. Garay János (1 t. e.), 2. Stéger Hugó dr. (2 t. e.).

A győztesek részben a klub által felajánlott tiszteletdíjakat, részben a klub plapuet-jeit kapták tiszteletdíj gyanánt.

Országos birkózó-verseny Nyiregyházán.

A Nyiregyházai Torna- és Vivó-Egyesület mult vasárnap szépen sikerült országos birkózó-versenyt rendezett, a melyen a főváros és a vidék birkózóinak színe-java vett részt. A középsúlyúak versenyét Sándor (Chambré) Emil, a M. A. C. tagja nyerte meg, Erőd József (M. T. K.) előtt. A nehézsúlyúak közül Payr Hugó bajnok (M. T. K.) győzött, míg Holub József (M. A. C.) második lett.

Országos junior birkózó-verseny. A birkózó-verseny a Magyar Athletikai Club rendezésében április 7-én fog lefolyni a Nemzeti Lovarda porondján. A mérkőzésekre máris erősen készülnek, annál is inkább, mert a verseny érdekes előmérkőzése lesz a két hét-tel később tendezésre kerülő országos birkózó bajnokságoknak. A versenyt három súlycsoportban rendezik. Minden súlycsoport győztese ezüst érmet és tiszteletdíjat nyer. A versenyen résztvehet minden magyarországi sportegyesület amatőr gentleman tagja. Nevezések április 2-ig Lauber Dezső titkár czimére (Eszterhazy utca 36.) küldendők.

Evezés-uszás.

A „Duna“ közgyűlése. A „Duna“ budapesti evezős-egylet márczius 16-án tartotta 12-ik évi rendes közgyűlését. Rosenberg Gyula dr. elnök távollétében Tedesco Lajos dr. elnökhelyettes nyitotta meg az ülést és örömmel emlékezett meg Rosenberg Gyula dr. elnökségének tízéves fordulójáról. Tudomásul vette a közgyűlés a választmány és számvizsgáló-bizottság jelentését és a felmentvényt mindkét részre megadta. A jelentés magában foglalja a klub mult évi működéséről szóló beszámolást és statisztikai összeállításokat. A tura-evezés terén a mult évben megevezett 60.006 kilométerrel most is vezet a többi egylet előtt. Az idei szezonra Gillemot mester szakavatott vezetése mellett már erősen készülnek a klub juniorjai, kik a kedvezőtlen időjárás daczára már két hete eveznek a Dunán. A klub hajóállománya jelenleg 23 hajóból áll. A tagok száma a mult évben 114 volt, míg a klub vagyona az év végével 17.318 korona 26 fillért tett. A megejtett választás után a választmány tagjalettek:

Elnök: Rosenberg Gyula dr. Elnökhelyettes: Tedesco Lajos dr. Alelnök: Keller Béla. Titkár: Kepes Elek. Jegyző: Ehrlich Miksa dr. Pénztáros: György Imre. Ellenőr: Konta Arnold. Művezető: Huszár Ernő. Művezetőhelyettes: Zoltán Mihály dr. Szertáros: Vágó Gyula. Háznagy: Lakatos Viktor dr. Ügyész: Deutsch Viktor dr. Választmányi tagok: Adorján Dezső, Deutsch Frigyes, Mocsáry Ottó, Steuer Géza dr. és Sacher Róbert dr.

Oxford Cambridge. Az Pzforgi és Cambridgei egyetemek nyolezas csapatainak mérkőzése mult szombat délután folyt le a Putney és Mortlake között a Themse vizén. Ködös és esős időjárás uralkodott, a mely azonban nem riasztotta vissza a közönséget, mely a kora reggeli óráktól kezdve ezerszámra lepte el a Themse mindkét partját.

1829. óta, a mikor a két csapat először került egymással szembe, az idei volt Oxford—Cambridge 64-ik találkozója. A víz, mint rendesen, hullámos volt, sőt a szél ezuttal a szokottnál erősebben korbácsolta fel a hullámokat.

3 óra 6 perczkor adott a starter jelt az indulásr és a két csapat a közönség lelkes hurrái által kísérve, mártotta be lapátjait a vízbe. Cambridge a startnál fél hossz előnyt szerzett és erőteljes stroke-jaival újabb 1½ hosszát biztosított magának. A Hammerstadti hid közelében Oxford végső erőfeszítéssel Cambridge után nyomul és 1½ hosszra evez fel a favorit csapathoz. A célhoz közel Cambridge hatalmas spurthoz fogott és négy és fél hajóhosszal előzte meg Oxfordot. A verseny ideje: 20 percz és 26 másodpercz volt, egyébként esalódást okozott, mert a cambridgeiek mesés traininghlrei nyomán mindenki rekordjavítást várt. Oxford eddig 64-szer, Cambridge pedig 29-szer győzött.

H I R D E T É S E K.

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE (WODIANER F. ÉS FIAI) RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 21.

Találmányok, felfedezések, utazások, vadászalandok, természetcsodák, hasznos tudnivalók; a természettudományok, a földrajz és az egészségtan köréből való olvasmányok.

UNIVERSUM

Évkönyv a család és ifjúság számára.
Szerkeszti: Dr. HANKÓ VILMOS.
Ára diszkótésben 8 korona 50 fillér.

Most jelen meg a III kötet 12 egész oldalas és 192 a szöveg közé nyomott képpel a következő tartalommal:

I. ELBESZÉLÉS.
Merénylet egy vasut ellen a „vad nyugaton”. Irta dr. Dénes Lajos.

II. UTAZÁSOK.
Kirándulás Afrika nyugati partján a Kongóhoz. Irta Hopp Ferenc.
Második keleti utazásom. Irta Vámbéry Armin.
Tizenhat nap az óceánon. Irta Chyzer Kornél.

III. FELFEDEZÉSEK. TALÁLMA NYOK.
Szikra-táviró. Irta Péter Jenő.
Apró találmányok jövedelme. Készülék a rovarvilág megfigyelésére. Irta dr. Tompa János.
Látogatás Edisonnál. Irta Forbín Viktor.

Egy magyar találmány sikere a külföldön. Irta Vozáry Pál.
A látó-telefon.
A tenger hullámlása mint erőforrás. Irta dr. Szekeres Kálmán.
Ajánlott levelet felvívó automata. A nap melegét kihasználó gép.
Fénykép-telegrafálás. Irta dr. Privorszky Alajos.
Fából készített alkohol.

IV. A MAGUK EMBERSÉGÉBŐL LETT TUDÓSOK.
Faraday Mihály. Irta Markovics Sándor.
Thaan Károly. Irta dr. Bosnyay Lajos.

V. UTIKALANDOK, VADÁSZ-RAJZOK. ÉLMÉNYEK

Buvárcélmények.
Kenguru-vadászat. Irta dr. Tompa János.
gorilla-vadászat. Irta Lasz Samu.
Hogy fogják a vadállatokat? Emberevők között.
Verseny ég és föld között.
Tragédia egy afrikai őserdőben.

VI. FIZIKA. CHEMIA. TERMÉSZET-RAJZ. CSILLAGÁSZAT.

A tenger zsarnoka.
Elektrochemia a külföldön. Irta dr. Austerweil Géza.
A legdrágább anyag. Irta Serényi Gusztáv.
Távcsövelencék folyadékból. A földrengésekről. Irta dr. Kövesligethy Radó.
A leopárd embert rabol. Irta Lasz Samu.
Nyiló agave americana. Irta dr. Tompa János.
A tenger mélye.
Éjjeli felvételek Afrika rengetegeiben. Irta dr. Horváth János.
A legnagyobb gyémánt és testvérei. Az elefánt, mint háziállat.
A Balaton jegén. Irta dr. Cholnoki Jenő.
A nap ereje. Irta dr. Holtsy Pál.
Az állatszeldítés művészete.

A tengeri rákhalászat.
Kísérletek a cseppfolyós levegővel. Irta dr. Hankó Vilmos.
A kigyó és a mongossa.
A fehérje mesterséges előállítása. Irta dr. Klug Nándor.
Az észak-tengeri heringhalászat.
A fiumei cápa.
A Mars.
A gyöngyhalászat városából.
A torpedók és bombák anyaga. Irta dr. Hankó Vilmos.
Az ujkor bibora. Irta dr. Hankó V.

VII. GEOGRÁFIA.

A Vezuv. Irta Lóczy Lajos.
Bagdad és Babilónia. Irta dr. Heller Bernát.
Látogatás Hunyadi János váránál és a hunyadi vasműveknél. Irta Tégler Gábor.
Az aranykapu városa. Irta Németh József.
A Simplon-alagut. Irta dr. Raum Oskár.
A Himalaya magasán.
Mesebeli városok.

VIII. TERMÉSZETCSODÁK.

A Viktória-vízesés vasutja.

IX. TECHNIKA.

A világ legnagyobb hajója.

Szótógadó gépek.
Sin nélkül járó vonat.
Egy és más az újabb lámpákról. Irta dr. Szekeres Kálmán.
Kenérgyár a Niagara mellett.
A kormányozható léghajó problémája. Irta dr. Bozoky Endre.
Egy város emelése.

X. EGÉSZSÉGTAN.

Az emberirtó. Irta dr. Hankó V.
Éhínség a földön. Irta Serényi G.
Az opium. Irta dr. Hankó Vilmos.

XI. KÜLÖNFÉLÉK.

A Farfader tragédiája.
Huszonnégy emeletes ház.
Lakoma egy előkelő kínai házánál.
A titkos írásokról.
Egy lap Budapest kulturtörténetéből. Irta dr. Hankó Vilmos.
Házi patika.
A gépember.
Az interlakeni virágóra.
A fakírok csodái.
Egy modern bűvész.
Dráma a déli sark örök jegében.
Kaukázus. Irta sudáki Bertalan.
Miként alakítható át a levegő nitrogénje különféle vegyületekké. Irta Austerweil Géza.
Poreltávolító módszer.

Személy hitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-, leköszek-, udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíjogosult hölgyek, kereskedelmi alkalmazottak és magánosoknak 1/4—20 évig terjedő időre havi, 1/4, 1/2 és egész évi tőkeamat törlesztéssel!

Különlegesség: A páris-bécsi enpuéte értelmében tőkésitem a jövedelmet.

4% ! 4% ! 4% ! 4% !

Jelzálog hitel!

300 koronától feljebb I. II. és III. helyre, földek-, városi- és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdőépületek, malmok, ásványvizek és egyéb források és kőbányákra, a becsérték 3/4 részéig.

Építési hitel!

építésfélben levő ingatlanokra 2—3 részletben, oly arányban a a mily arányban az építkezés előre haladt!

Bank és magánadósságok konvertálása!

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszközölöm mindezen fenti műveleteket elsőrangú bel- és külföldi intézetek által.

Elsőrendű ajánlatok!

Kérjen prospectust.

Válaszbélyeg melléklendő!

MELLER L. EGYED

BUDAPEST, V., Koháry-utca 19.

Telefon-Interurban 46—31.

FODOR JÓZSEF

Saját műhelyek belső díszítés, teljes lakás-, valamint szoba- és szálloda-berendezések számára. Állandó raktár.

BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 2.

(FÜRDŐ-ÚTOZA SARKÁN.)

HIRDETÉSEKET

jutányos áron felvesz

kiadóhivatal.